

XI ОУ "НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ"

Град Стара Загора, кв. "Три чучура – юг", ☎ 042/672003, 0878473822

e-mail: ou11sz@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Желязко Богданов

ДИРЕКТОР НА XI ОУ „ НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ“

**ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО
И ИНТЕРКУЛТУРНО ВЪЗПИТАНИЕ**

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от I до VII клас или като самостоятелни предмети в разширената подготовка на всички етапи на средното образование и/или в допълнителната подготовка. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: (чл.1. ал.1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ

ПОДЦЕЛИ:

1. Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;

2. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализацията се свят;
3. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
4. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;
5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
7. Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
11. Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
12. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

II. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, междукултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. Интегрирано по учебни предмети

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

III. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

- а) Всички училищни тържества започват с химна на Република България и издигане на националния флаг.
- б) При тържественото откриване на учебната година всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено от знаменосец и две асистентки, показали отлични резултати в образователно-възпитателния процес.
- в) официално раздаване на удостоверението за завършен първи клас, удостоверението за завършен начален етап на основната степен, свидетелството за основно образование;
- г) награждаване на отличили се ученици и учители;
- д) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- е) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
  - ⚡ Честване на Деня на народните будители
  - ⚡ Патронния празник на училището
  - ⚡ Честване на обесването на Васил Левски –
  - ⚡ Честване на 03.03 – Освобождението на България;
  - ⚡ Денят на самоуправлението на 09.05 – Ден на Европа
  - ⚡ Тържествено честване на 24.05 – Ден на славянската писменост и култура

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ:

- ⚡ знаме на училището
- ⚡ лого на училището:
- ⚡ почетна грамота
- ⚡ почетен плакет и почетна значка при честване годишнини на училището
- ⚡ ученически униформи;

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

- 1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;
- 2. Организиране на доброволчески дейности в и извън училище;
  - 2.1 Провеждане на благотворителни акции за събиране на дрехи и парични средства за деца в неравностойно социално положение
  - 2.2. Организиране и участие в Благотворителни концерти в помощ на болни и пострадали в инциденти.
  - 2.3. Съдействие за подпомагане на благородни инициативи- Акция за събиране на пластмасови капачки.
- 3. Организиране на базари за Коледа и Великден
  - 3.1 Интернет страница на училището - информация за участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби и др.

4. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;

4.1. Подкрепящи здравето:

01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия по линия на БМЧК;

17. 05. - Национален Ден на спорта – да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.

31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене – беседа с презентации в ЧК

4.2 Подкрепящи толерантността:

16. 11. Международен Ден на толерантността – беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство.

25.02. Световен ден за борба с тормоза в училище – мероприятия свързани с деня на розовата фланелка.

4.3. Подкрепящи социалната чувствителност:

18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи – изложба

4.4. Подкрепящи правата на човека:

02. 04. - Международен ден на Детската книга

01. 06. - Международен Ден на детето

4.5. Подкрепящи опазването на околната среда:

22. 03. - Световен ден на Земята (водата)

5. Организиране на обучения на връстници от връстници: Съвместно с БМЧК на тема: Защита на населението от бедствия и аварии, Оказване на първа помощ на пострадал, Превенция на СПИН, Превенция на зависимости

6. Участие в клубове и неформални групи по интереси;

7. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията-разписани детайлно в План на педагогическия съветник. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие /обща и допълнителна/, на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие. Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище семейството и обществото.

8. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕТО

ДЕЙНОСТИ

А) В ЧАСА НА КЛАСА ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;

2. толерантността и интеркултурния диалог;

3. безопасност на движението по пътищата;

4. защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;

5. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;

6. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;

7. превенция и противодействие на корупцията.

Б) УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

1. Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и иницира дейности на ниво клас;
2. Утвърждаване дейността на училищния ученически съвет като форма на демократичното училищно самоуправление.
3. В състава на училищния ученически съвет влизат председателите на паралелките от I до VII клас.
4. училищния ученически съвет има петчленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.
5. Редовни заседания на училищния ученически съвет се провеждат всяка втора сряда от месеца в учителската стая.
6. Училищния ученически съвет разработва годишен план съобразен с годишния план на училището.
7. Представители на училищния ученически съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на общественния съвет в училище.
8. Училищния ученически съвет участва в разработването на етичен кодекс на училището.
9. Училищния ученически съвет разработва и участва в реализирането на проекти.

В) ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН

1. Наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси.
2. Провеждане на беседи и разговори с учениците по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликт; спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от учениците.
3. Грижа за опазване здравето и живота на учениците.
4. Дидактически игри - образователни и развиващи.
5. Народни традиции, обичаи и празници.
6. Безопасност на движението по пътищата.
7. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие.

Приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците

Г) ПРОЕКТ „ПОДКРЕПА ЗА УСПЕХ” И ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ ЦЕЛИ:

1. Развитие на потенциала за учене, творческия и спортния потенциал на учениците.
2. Образователна интеграция на децата чрез формиране на общности по интереси.
3. Развитие на допълнителни знания, умения и компетентности у учениците, свързани с подкрепа за развитие на способностите им, извън тези, които са включени в задължителната училищна подготовка.
4. Осмисляне на свободното време на учениците чрез насочването им към дейности за развитие на индивидуалните им способности и интереси.
5. Създаване на перспектива в училищата чрез извънучебна дейност всеки участник да придобие увереност в собствените си сили, да формира и реализира собствени стратегии за успех и мотивация за учене.
6. Създаване на условия за развитие на социалната принадлежност, засилване на културната и националната идентичност и повишаване на етническата толерантност и мултикултурната интеграция.
7. Създаване на устойчиви механизми за участие на общността в дейността на училището и за работа с родителите на децата от уязвими групи

VI. ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ

ЦЕЛИ:

1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
2. Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми.

ФОРМИ:

1. В процеса на придобиване на общообразователна подготовка по отделни учебни предмети - биология и здравно образование, история и цивилизация, география и икономика.
2. Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.
3. Чрез добри практики – интердисциплинарни уроци